

Sygn. akt V ACa 94/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Strugała
Sędziowie:	SA Leszek Jantowski SO del. Rafał Terlecki (spr.)
Protokolant:	sekretarz sądowy Barbara Haska

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2020 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa A. D.

przeciwko Z. B.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 19 kwietnia 2019 r., sygn. akt I C 58/19

I. oddała apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 4.050 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Rafał Terlecki SSA Anna Strugała SSA Leszek Jantowski

Na oryginale właściwe podpisy.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 18 stycznia 2019 r. przeciwko Z. B., powód A. D. domagał się pozbawienia wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w B. z dnia 2002 r., sygn. akt I Nc (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 16 stycznia 2006 r., zasądzonego od powoda na rzecz pozwanego Z. B. kwotę 95.182,68 zł wraz z odsetkami i kosztami postępowania. Powód wniósł także o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. W treści uzasadnienia powód wskazał, że świadczenie stwierdzone przedmiotowym tytułem wykonawczym jest przedawnione.

W **odpowiedzi na pozew**, pozwany Z. B. wniósł o oddalenie powództwa. Pozwany podniósł, że zgodnie ze zmienionymi przepisami kodeksu cywilnego, wbrew twierdzeniom powoda, zastosowanie znajduje 10-letni termin przedawnienia.

W toku postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

Wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2019 r., wydanym w sprawie I C 58/19, Sąd Okręgowy w B.:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5.417,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód jest dłużnikiem pozwanego, co stwierdzone zostało nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanym przez Sąd Okręgowy w B. w dniu 20 lutego 2002r., w sprawie I Nc (...). Powyższe orzeczenie stanowiło tytuł wykonawczy, w oparciu o który wierzyciel prowadził egzekucję komorniczą w ramach postępowania Km (...) prowadzonego przez Zastępcę Komornika Sądowego M. B..

To postępowanie egzekucyjne wszczęte zostało w dniu 16 kwietnia 2008r. przeciwko A. D. na wniosek wierzyciela Z. B. na podstawie tytułu wykonawczego tj. nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wydanego przez Sąd Okręgowy w B. w dniu 20 lutego 2002r. (I Nc (...)) oraz postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 16 stycznia 2006r. (I Co (...)).

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2008r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. ustalił koszty egzekucji w sprawie Km (...).

Postanowieniem z dnia 6 sierpnia 2008r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy przeciwko dłużnikowi A. D. i przekazał wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego A. Z. w I..

Postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) prowadzone też wobec dłużnika A. W. zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w dniu 27 października 2008 r.

Pismem z dnia 12 grudnia 2008r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. w sprawie km (...) zawiadomił wierzyciela o ustaleniach poczynionych w toku przeprowadzonych czynności egzekucyjnych.

W dniu 24 lipca 2018r. do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. wpłynął wniosek wierzyciela Z. B. o podjęcie czynności egzekucyjnych przeciwko A. D. - w oparciu o nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez Sąd Okręgowy w B. w dniu 20 lutego 2002r. (I Nc (...)) oraz postanowienie Sądu Okręgowego w B. z dnia 16 stycznia 2006r. (I Co (...)).

Pismem z dnia 30 lipca 2018r. w ramach postępowania Km (...) Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. zawiadomił dłużników: A. W. i A. D. oraz wierzyciela Z. B. o zajęciu rachunku bankowego.

Postanowieniem z dnia 9 listopada 2018r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. dokonał zajęcia wynagrodzenia za pracę oraz wierzytelności zasiłku chorobowego należnych powodowi - na wniosek pozwanego na podstawie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu nakazowym w dniu 20 lutego 2002r. (I Nc (...)) przez Sąd Okręgowy w B..

Na kanwie powyższych ustaleń faktycznych, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, albowiem w niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Rozpoznając niniejszą sprawę, Sąd Okręgowy miał na względzie zmianę przepisów dotyczących terminu przedawnienia roszczeń wprowadzonych ustawą z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 9 lipca 2018 r. Sąd ten doszedł jednak do przekonania, że zgodnie z przepisami noweli, w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy dotychczasowe.

Analizując stan faktyczny sprawy, Sąd Okręgowy zważył, że bieg przedawnienia roszczenia pozwanego z całą pewnością uległ przerwaniu w dniu 16 kwietnia 2008r. wraz ze wszczęciem postępowania egzekucyjnego Km (...). Przed tą datą roszczenie nie uległo także przedawnieniu, gdyż tytuł egzekucyjny wydany został w 2002r., a klauzulę wykonalności orzeczeniu nadano w roku 2006.

Nadto Sąd Okręgowy wskazał, że postępowanie komornicze Km (...) toczące się przeciwko powodowi nie zostało zakończone. Postanowieniem z 6 sierpnia 2008 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Toruniu J. G. przekazał wniosek egzekucyjny do Komornika Sądowego A. Z. w I.. Sąd Okręgowy miał przy tym na względzie, że nawet jeśli potraktować by tę czynność jako kończącą postępowanie, to wówczas, zgodnie z dotychczasowymi przepisami, roszczenie pozwanego uległoby przedawnieniu w sierpniu 2018 r. Przy takim założeniu, uwzględnienie omawianej zmiany przepisów prowadziłyby do wniosku, że termin przedawnienia zaczął biec na nowo 9.07.2018 r. i upłynąłby po 6 latach - tj. 31 grudnia 2024r. W ocenie Sądu Okręgowego, w tej sytuacji zastosowanie znajduje art. 5 ust. 2 zd. 2 noweli, w myśl którego: „Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu”. Zdaniem Sądu Okręgowego powód błędnie przyjmował, że bieg przedawnienia roszczenia przysługującemu pozwanemu uległ automatycznemu skróceniu do dnia 9 lipca 2018r. - tj. do dnia wejścia przepisów zmieniających. W ocenie Sądu ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. nie przewiduje takich rozwiązań, wskazując jedynie zmianę w sposobie liczenia terminów przedawnienia oraz ich skrócenie - nie normując, że terminy przedawnienia, które rozpoczęły bieg przed wejściem w życie nowelizacji, jeśli od momentu rozpoczęcia tego biegu minęło 6 lat, uznać należy za przedawnione w dniu wejścia w życie noweli.

Sąd Okręgowy wskazał nadto, że skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia następuje z chwilą złożenia wniosku. W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że wniosek złożony przez pozwanego 24 lipca 2018 r. skutecznie przerwał bieg przedawnienia. Sąd Okręgowy podkreślił również, że do czasu ukończenia postępowania wywołanego wnioskiem, skoro uprawniony nie może podjąć innej czynności mogącej przerwać bieg przedawnienia, to złożenie wniosku powoduje nie tylko przerwanie biegu przedawnienia, ale również jego zawieszenie aż do czasu ukończenia postępowania wywołanego tym wnioskiem (art. 124 § 2 k.c.). Uregulowanie to odpowiada zdaniem Sądu założeniu instytucji przedawnienia, zgodnie z którym termin przedawnienia nie może biec, jeżeli uprawniony nie ma możliwości dochodzenia roszczenia. Zatem w ocenie Sądu Okręgowego, w świetle zgromadzonych materiałów zasadnym było założenie, że wniosek egzekucyjny złożony w sprawie Km (...) nie tylko przerwał bieg przedawnienia ale też go zawiesił do momentu złożenia przez wierzyciela ponownego wniosku - w dniu 24 lipca 2018 r.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt. I zaskarżonego orzeczenia. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt. II w oparciu o art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Apelację (k. 54 – 54v) wniósł powód osobiście i zaskarżając orzeczenie w całości, zarzucił mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegającej na wadliwym przyjęciu, że roszczenie strony pozwanej nie uległo przedawnieniu, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy implikuje tezę przeciwną.

Wobec powyższych twierdzeń, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania za obie instancje.

W **odpowiedzi na apelację** (k. 71 – 71v) pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie apelacji jako bezzasadnej i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd II instancji rozważając na nowo zebrany w sprawie materiał dokonał jego własnej, samodzielnej i swobodnej oceny - w tym oceny zgromadzonych w postępowaniu przed Sądem Okręgowym dowodów - w następstwie czego uznał, że Sąd ten przeprowadził postępowanie w wymaganym zakresie, a poczynione ustalenia faktyczne, zawarte w wyodrębnionej redakcyjnie części uzasadnienia zaskarżonego wyroku, znajdują odzwierciedlenie w treści przedstawionych w sprawie dowodów. Sąd Apelacyjny przyjmuje więc te ustalenia za własne, nie znajdując potrzeby dla ponownego, szczegółowego przytaczania ich w motywacyjnej części niniejszego orzeczenia.

W treści wywiedzionej skargi odwoławczej skarżący podniósł wyłącznie zarzut zmierzający do zakwestionowania oceny materiału dowodowego, co okazało się jednak niewystarczające dla dokonania wyrażonej w postulatach apelacji zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Stanowiąca podstawę zarzutu apelacyjnego, norma zakodowana w art. 233 § 1 k.p.c. ma bowiem na względzie warstwę faktologiczną orzeczenia, a ściślej - proces myślowy skoncentrowany na interpretacji dowodów zgromadzonych w sprawie, ocenie ich wiarygodności i doniosłości w procesie dokonywania ustaleń faktycznych. Innymi słowy, art. 233 § 1 k.p.c. dotyczy tylko oceny mocy i wiarygodności dowodów. Przepis ten nie dotyczy zaś poczynionych ustaleń faktycznych, czy wyprowadzonych z materiału dowodowego wniosków. Także ewentualne zaniechanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, czy też pominięcie przez Sąd przy orzekaniu określonej okoliczności faktycznej, nawet jeżeli strona uważa ją za istotną dla rozstrzygnięcia sprawy, nie stanowi o naruszeniu powyższego przepisu.

Sąd Apelacyjny stwierdził przy tym, że podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie był w istocie ukierunkowany na podważenie trafności ustaleń co do faktów, ale zasadności ich przyporządkowania pod określone normy prawne, a zatem dotyczył ostatecznie wyłącznie dokonanej przez Sąd I instancji oceny prawnej i zastosowania jako podstawy rozstrzygnięcia określonych przepisów prawa materialnego.

Ustalenie bowiem, czy w danym stanie faktycznym doszło do przedawnienia roszczenia, czy też nie, nie jest kwestią oceny dowodów czy ustaleń stanu faktycznego, a zagadnieniem z zakresu stosowania prawa materialnego, a więc - co do zasady - przepisu art. 118 k.c.

W przypadku zaś powództwa opozycyjnego, zarzut przedawnienia roszczenia odnosi się do sytuacji, gdy przedawnieniu uległo ewentualnie roszczenie już objęte tytułem wykonawczym, a więc do stanów faktycznych objętych normą art. 125 § 1 k.c. Przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym może bowiem nastąpić dopiero po jego uzyskaniu, a więc po wydaniu prawomocnego orzeczenia. Nie może natomiast być mowy o podważaniu w toku sprawy wywołanej wniesieniem powództwa opozycyjnego prawomocnego orzeczenia posiadającego przymiot powagi rzeczy osądzonej (vide: Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015 r. IV CSK 272/14, LEX nr 1656513).

Rzeczą Sądu Okręgowego było zatem ustalenie, czy roszczenie objęte tytułem wykonawczym, na podstawie którego toczyło się postępowanie egzekucyjne Km (...) uległo przedawnieniu, w związku z czym nie może być egzekwowane.

W wyniku przeprowadzonej kontroli instancyjnej Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że na tak zadane pytanie odpowiedź może być wyłącznie negatywna.

Wbrew twierdzeniom skarżącego, Sąd Okręgowy dokonał poprawnej wykładni przepisów ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r. poz. 1104, dalej: Ustawa Zmieniająca).

De lege lata przepis art. 125 § 1 k.c. przewiduje 6-letni termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem Sądu. Znamiennym jest jednak, że po myśli art. 5 Ustawy Zmieniającej, do roszczeń powstałych przed

dniem wejścia w życie Ustawy Zmieniającej i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie Ustawy Zmieniającej przepisy ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym Ustawą Zmieniającą.

Jeżeli natomiast zgodnie z ustawą zmienianą w art. 1 Ustawy Zmieniającej, w brzmieniu nadanym Ustawą Zmieniającą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie Ustawy Zmieniającej. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Argumentacja skarżącego opiera się natomiast na twierdzeniu, że od daty umorzenia postępowania egzekucyjnego do dnia wystąpienia przez stronę pozwaną z nowym wnioskiem o wszczęcie postępowania windykacyjnego minął dziesięcioletni termin przedawnienia. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, stanowisko strony powodowej nie poddaje się krytyce.

Nie sposób znaleźć również racjonalnego uzasadnienia dla stanowiska powoda, jakoby wraz z wejściem w życie Ustawy Zmieniającej, roszczenia, których terminy przedawnienia rozpoczęły bieg przed wejściem w życie Ustawy Zmieniającej, uznać należy za przedawnione, jeśli od momentu rozpoczęcia biegu tego terminu do wejścia w życie Ustawy Zmieniającej minęło 6 lat. Rozumowanie takie pozostaje oczywiście sprzeczne z ratio legis art. 5 ust. 2 zd. 2 Ustawy Zmieniającej.

Odnosząc się do lakonicznych w swej istocie twierdzeń apelującego, w pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że bieg przedawnienia roszczenia pozwanego uległ przerwaniu w dniu 16 kwietnia 2008 r. wraz ze wszczęciem postępowania egzekucyjnego Km (...). Odnosząc się z kolei do eksponowanej w apelacji okoliczności, iż postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji w dniu 27 października 2008 r., nie można stracić z pola widzenia, że w przedmiotowej sprawie doszło do ponownego przerwania biegu terminu przedawnienia roszczenia. W dniu 24 lipca 2018 r. wierzyciel podjął bowiem czynności zmierzające do wyegzekwowania roszczenia stwierdzonego nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Okręgowy w B. w dniu 20 lutego 2002 r., sygn. akt I Nc (...).

Pozostawiając więc na boku kwestię tego, że złożony przez wierzyciela wniosek egzekucyjny zawiesił bieg terminu przedawnienia do złożenia ponownego wniosku, nie budzi wątpliwości Sądu Apelacyjnego, że czynność ta została dokonana przed upływem terminu przedawnienia. Przyjmując bowiem hipotetycznie, że przedawnienie rozpoczęło ponownie bieg wraz z przekazaniem wniosku egzekucyjnego do Komornika Sądowego A. Z. w I., tj. w dniu 06 sierpnia 2008 r., stosownie do art. 5 ust. 2 zd. 2 Ustawy Zmieniającej, roszczenie to uległoby przedawnieniu w sierpniu 2018 r. Biorąc pod uwagę fakt, iż ponowny wniosek został złożony przez wierzyciela w dniu 24 lipca 2018 r., stosownie do art. 124 § 1 k.c. rozpoczął on swój bieg na nowo i zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami upłynie w dniu 31 grudnia 2024 r.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, w świetle poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy trafnie uznał, że żadna z przesłanek pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w niniejszej sprawie nie zachodziła. Powód nie wykazał zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 6 k.c., aby po powstaniu tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w B. z dnia 2002 r., sygn. akt I Nc (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 16 stycznia 2006 r., nastąpiło zdarzenie wskutek którego zobowiązanie objęte tym tytułem wygasło. W szczególności skarżący nie wykazał, aby nastąpiło przedawnienie roszczenia.

Z tych też względów, nie podzielaając zarzutów apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 zd.1 k.p.c.

Na koszty te złożyło się wyłącznie wynagrodzenie pełnomocnika procesowego pozwanego w kwocie 4.050,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

SSO del. Rafał Terlecki	SSA Anna Strugała	SSA Leszek Jantowski
-------------------------	-------------------	----------------------